

Sygnatura akt II Ca 1817/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Lucyna Rajchel (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Anna Koźlińska SR (del.) Krzysztof Lisek
Protokolant:	Agnieszka Zapalska

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko (...)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wadowicach

z dnia 23 maja 2013 r., sygnatura akt VI C 40/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 369 (trzysta sześćdziesiąt dziewięć) złotych brutto tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym przez radcę prawnego M. P..

UZASADNIENIE

Powód Z. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...)na swoją rzecz kwoty 5.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty z tytułu umowy ubezpieczenia (...). Przedmiotem umowy był budynek magazynowy posadowiony w M. przy ul. (...). Według twierdzeń pozwu w dniu 13.12.2010 r. na skutek bardzo obfitych opadów śniegu i silnego wiatru o sile huraganu budynek ten się zawalił.

Pozwany (...)wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Wadowicach VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Suchej Beskidzkiej zasądził od strony pozwanej (...)na rzecz powoda Z. S. kwotę 5 000 zł z ustawowymi

odsetkami od dnia 23 maja 2013 roku do dnia zapłaty; nakazał w pkt II pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wadowicach kwotę 250 zł z tytułu opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i kwotę 265,12 zł z tytułu brakującej części wydatków wyłożonych ze Skarbu Państwa. W pkt III Sąd przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wadowicach na rzecz radcy prawnego M. P. kwotę 738 zł, w tym podatek VAT, z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez nią z urzędu.

Dokonując oceny prawnej zgłoszonego roszczenia Sąd miał na uwadze, iż w niniejszej sprawie powód Z. S. i pozwany (...)zawarli umowę ubezpieczenia obejmującą okres od 20.07.2010 r. do 19.07.2011 r., w ramach której powód ubezpieczył budynek magazynowy położony w M. na kwotę 5.000,00 zł.

Na podstawie opinii biegłego G. D. Sąd ustalił, iż przedmiotowy budynek magazynowy był obiektem wolnostojącym, jedno kondygnacyjnym, o konstrukcji szkieletowej drewnianej trwale związanej z gruntem przez punktowe słupy żelbetowe zakopane w gruncie na głębokość około 2 m poniżej poziomu posadowienia. Budynek przykryty był dachem jednospadowym o konstrukcji drewnianej, pokryty 1 x papą smołową na podkładzie szczelnym z desek obrzynanych grubości 25 mm. Elementy żelbetowe tj. systemowe podstawy pod drewniane słupy telegraficzne były podstawą pionowych słupów, które stanowiły konstrukcję nośną budynku. Słupy te miały średnicę około 20 cm i z nich były wykonane słupy pionowe i elementy konstrukcyjne poziome tego budynku. Ściany tego budynku były oszalowane deskami obrzynanymi o grubości 25 mm. Budynek wspierał się na 6-ciu słupach żelbetowych. Jego powierzchnia zabudowy wynosiła: 4.00 m x 8,50 m = 34 m², a powierzchnia dachu: 6.00 m x 9.00 m = 54 m². Stan tego budynku przed dniem 13.12.2010 r. był dobry i spełniał wymogi rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.). Elementy konstrukcyjne, z których był wykonany ten budynek spełniały zadania na jakie zostały zaprojektowane.

Nadto Sąd ustalił, iż przyczyną zawalenia się tego budynku w dniu 13.12.2010 r. było wystąpienie obfitych opadów śniegu oraz silny podmuch wiatru od strony zachodniej, który spowodował przewrócenie się budynku w stronę wschodnią, wyłamując słupy pionowe z żelbetowych podstaw i niszcząc je, gdyż z 6-ciu sztuk tych podstaw została tylko jedna cała, zaś pozostałe zostały wyłamane w miejscu połączenia z elementami drewnianymi. Budynek ten przechylił się i złożył się na bok, a nie zapadł się do środka. Sąd ustalił, iż przed dniem 13.12.2010 r. od kilku dni padał śnieg, jego pokrywa w tym dniu miała około 60 cm, a śnieg ten zalegał również na dachu budynku, który to dach był położony pod lekkim skosem i śnieg ten utrzymywał. W tym dniu były również zawieje i zamiecie śnieżne. Do zawalenia się tego budynku w dniu 13.12.2010 r. doszło przed południem. Jak wynikało z wyciągu z bazy danych meteorologicznych dla M. na dzień 13.12.2010 r. w dniu 13.12.2010 r. w M., prędkość wiatru w m/s: średnia - wynosiła od 0 do 4 (największa o godz. 17.00) i maksymalna od 0 do 8 (największa o godz. 10), opady atmosferyczne w mm: suma dobową wynosiła 6,3, rodzaj i natężenie opadów – suma opadów wynosiła 6,3, rodzaj i natężenie opadów- słabe i umiarkowane opady śniegu, ich czas występowania - cała doba z przerwami w południe i wieczorem, zaś wysokość pokrywy śnieżnej w cm wynosiła 40 cm.

Mając na uwadze § 5 ust. 1 pkt 1, ogólnych warunków ubezpieczenia (...), a także uwzględniając wyciąg z bazy danych meteorologicznych dla M. na dzień 13.12.2010 r. oraz zeznania powoda Sąd uznał, że nie można przyjąć, że w tym dniu w M. wiał huragan. Jednakże zawalenie przedmiotowego budynku nastąpiło na skutek obfitych opadów śniegu oraz silnego podmuchu wiatru od strony zachodniej, który spowodował przewrócenie się budynku w stronę wschodnią. Sąd miał na uwadze, że wysokość pokrywy śnieżnej tego dnia wynosiła około 40 cm, a fakt ten został poparty zeznaniami powoda oraz zalegającymi w aktach fotografiami. W związku z powyższym, szkoda w przedmiotowym budynku powstała na skutek zdarzenia losowego jakim był śnieg, a więc został spełniony warunek z § 5 ust. 1 pkt 1 owu. Wobec tego roszczenie było zasadne w świetle art. 805 i 821 k.c. O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych, a także § 2 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych którego oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu naruszenie prawa materialnego tj. art. 805 § 1 k.c. w związku z § 5 ust.1 pkt 1 i § 2 ust.69 ogólnych warunków ubezpieczenia

(...) poprzez przyjęcie iż szkoda w ubezpieczonym budynku powoda powstała na skutek zdarzenia losowego jakim był śnieg, wobec czego został spełniony warunek z § 5 ust.1 pkt 1 ogólnych warunków ubezpieczenia (...). Wobec powyższego strona pozwana wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania w pierwszej i drugiej instancji wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, iż jak wynika z opinii biegłego sądowego w zakresie budownictwa ogólnego mgr inż. G. D. (2) prawdopodobną przyczyną zawalenia się budynku gospodarczego powoda w dniu 13.12.2010r. było złożenie się dwóch przypadków tj. obfitych opadów śniegu oraz silnego podmuchu wiatru od strony zachodniej, które spowodowały przewrócenie się budynku w stronę wschodnią. Wobec tego do zawalenia się budynku nie doszło na skutek pojedynczego zdarzenia losowego jakim był śnieg czy też wiatr o sile huraganu, a przyczyną zawalenia budynku było jednoczesne złożenie się dwóch zdarzeń losowych. Sąd I instancji nieprawidłowo zatem uznał, iż w dniu 13 grudnia 2010r. w M. budynek będący własnością powoda uległ zawaleniu z uwagi na wystąpienie zdarzenia losowego w postaci śniegu. Skoro budynek był w dobrym stanie technicznym to normalne na tym terenie w okresie zimowym opady śniegu nie mogły samodzielnie spowodować jego zawalenia. W konsekwencji do jego zawalenia nie doszło z uwagi na zaleganie śniegu na jego dachu a dopiero w wyniku silnego podmuchu wiatru ze strony zachodniej. Jednocześnie tego typu wiatru nie można było zakwalifikować do kategorii huraganu, a zatem (...)nie odpowiada za zdarzenie losowe w postaci silnego wiatru nie mającego cechy huraganu.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód podkreślił, iż biegły wprost wskazał, że do przyczyn zawalenia się obiektu należą obfite opady śniegu. Zdarzenie to jest objęte zakresem ubezpieczenia, wobec czego Sąd pierwszej instancji słusznie zasądził na rzecz powoda odszkodowanie. Natomiast argument pozwanego, jakoby z opinii biegłego wynikało, że sam opad śniegu nie mógł spowodować zawalenia przedmiotowego budynku jest chybiony. Opinia nie wskazuje głównej przyczyny zawalenia się budynku. Opinia nie rozstrzyga tego, która z przyczyn była dominująca ani też, czy wykluczone jest w zupełności, by budynek zawalił się pod wpływem jednej z przyczyn.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej okazała się bezzasadna i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący rozważył wszystkie okoliczności sprawy i dowody ujawnione w toku rozprawy, dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone wnikliwie i starannie, zaś ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd pierwszej instancji nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów. Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy podziela dokonane ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje je jako własne.

Okolicznością bezsporną między stronami był fakt, że w okresie ochrony ubezpieczeniowej określonej umową zawartą między stronami, doszło do zawalenia się przedmiotowego budynku, a jak wynika z niekwestionowanej opinii biegłego - jego przyczyną było wystąpienie w dniu 13.12.2010 r. obfitych opadów śniegu oraz silny podmuch wiatru od strony zachodniej, którego nie można zakwalifikować jako huraganu w rozumieniu § 2 pkt 20 ogólnych warunków umowy ubezpieczenia (...) aktualnych na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Okolicznością sporną między stronami było natomiast to, czy zdarzenie powodujące szkodę było objęte ochroną ubezpieczeniową zgodnie z zawartą umową i czy w związku z tym, strona pozwana powinna była powodowi wypłacić zgodnie z tą umową odszkodowanie związane z przywróceniem budynku do stanu poprzedniego.

Przepis § 5 ust. 1 pkt 1 ogólnych warunków ubezpieczenia stanowiący, iż przedmiotem ochrony są objęte szkody powstałe wskutek wymienionych enumeratywnie zdarzeń losowych, do których zalicza się między innymi śnieg i huragan, stanowiący integralną część umowy ubezpieczenia podlega wykładni według reguł określonych w art. 65 § 2 k.c. Jego treść należy interpretować w oparciu o złożony wniosek, polisę i ogólne warunki ubezpieczenia.

Wykładnia takiej umowy nie może pomijać celu, w jakim umowa została zawarta, a także natury i funkcji zobowiązania. Celem tego rodzaju umowy jest zaś niewątpliwie udzielenie ubezpieczonemu ochrony na wypadek określonego w umowie ryzyka, w zamian za zapłatę składki. Ze względu na tę funkcję ochronną miarodajny do wykładni jej postanowień jest punkt widzenia tego, kto jest chroniony. W razie niejasności czy wątpliwości postanowienia te należy interpretować na korzyść ubezpieczającego. (por. także wyrok SN z dnia 13 lutego 2002 roku, sygn. akt IV CKN 690/00, LEX nr 479346; wyrok SN z dnia 13 maja 2004 roku, sygn. akt V CK 481/03, LEX nr 183801). Ogólne warunki ubezpieczenia określają w sposób jednolity istotne postanowienia dla wszystkich umów w zakresie danego rodzaju ubezpieczenia u określonego ubezpieczyciela i stanowią część składową umowy ubezpieczenia; nie mają one mocy powszechnie obowiązującej ani nie są źródłem prawa, natomiast moc wiążąca ogólnych warunków opiera się na woli stron zawierających umowę. Dlatego też szczegółowe postanowienia dotyczące konkretnego ubezpieczenia ustalane są w ogólnych warunkach ubezpieczeń, przy czym masowość umów ubezpieczenia czyni niemożliwym negocjowanie przez ubezpieczyciela z każdym klientem szczegółów treści umowy. Przedstawianie klientom oferowanych produktów, tj. takich jakie mogłyby stanowić podstawę zawarcia prawidłowej umowy - zgodnej z ogólnymi warunkami ubezpieczenia, niewątpliwie należało do strony pozwanej, która jako podmiot profesjonalny, zajmujący pozycję silniejszą niż kontrahent i lepiej od niego zorientowany w zakresie możliwości zawarcia konkretnej umowy odpowiadającej potrzebom klienta, nie może obecnie przerzucać całej odpowiedzialności za sposób sformułowania postanowień umowy na powoda.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie podziela argumentów zawartych w apelacji, a sprowadzających się do wykazania, iż jedynie w przypadku wystąpienia tylko jednej ze wskazanych w ogólnych warunkach umowy przyczyn powstania szkody, bez jednoczesnego wystąpienia jakiegokolwiek innej przyczyny współistniejącej, odszkodowanie za powstałą szkodę jest należne. Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania Sądu Rejonowego, iż w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej, co znajduje potwierdzenie w świetle treści § 5 ust. 1 pkt 1 ogólnych warunków umowy. Z opinii biegłego, która nie była kwestionowana przez strony – wynika, iż na powstanie szkody w postaci zawalenia się przedmiotowego budynku nałożyły się dwie przyczyny, z których jedna – zalegający śnieg – jest wprost wymieniona we wskazanym przepisie ogólnych warunków umowy. Wbrew twierdzeniom apelacji nie wynika natomiast z ogólnych warunków umowy, aby jedynie zaistnienie samoistnie i wyłącznie jednej przyczyny skutkowało przyjęciem odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela. Z całą mocą należy podkreślić, iż profesjonalista odpowiedzialny za skonstruowanie postanowień umowy będącej wzorcem umowy winien zadbać o to, by postanowienia te były sformułowane w sposób jasny, precyzyjny, tak, aby nie pozostawiały jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych. W przeciwnym bowiem razie postanowienia te należy tłumaczyć na korzyść konsumenta. Skoro zatem w ogólnych warunkach niniejszej umowy brak takiego sformułowania, które wyłączałoby odpowiedzialność strony pozwanej w razie zaistnienia obok przyczyny wymienionej w ogólnych warunkach umowy dodatkowej przyczyny – nie wskazanej w § 5 ust. 1 pkt 1 o.w.u., zapisy umowy należy rozumieć w ten sposób, iż ochroną ubezpieczeniową nie są objęte jedynie przypadki, gdy szkoda następuje na skutek zaistnienia wyłącznie określonej przyczyny, tylko zamiarem stron było objęcie tą ochroną także szkód powstałych w wyniku wystąpienia wymienionego zdarzenia losowego (śnieg), niezależnie od tego, czy zaistniała równocześnie jakakolwiek inna współprzyczyna - niewymieniona w o.w.u. i to bez względu na to, w jakim zakresie ta druga przesłanka miała wpływ na powstanie szkody. Istotne jest tylko, aby ta wymieniona w przepisach ogólnych warunków umowy przyczyna faktycznie w danej sytuacji miała miejsce. Natomiast w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, iż obfite śniegi w dniu zdarzenia stanowiły zdarzenie losowe, o jakim mowa w warunkach umowy. Skoro zatem w ogólnych warunkach umowy nie ma postanowienia, z którego wynikałoby, że musi nastąpić wyłącznie jedna przyczyna, to w sytuacji niewątpliwego jej zaistnienia, stwierdzenie, iż wystąpiła również inna współprzyczyna – podmuch wiatru – okoliczność ta nie niweczy odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej.

Podzielić zatem należy stanowisko Sądu Rejonowego, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zaszły wszystkie okoliczności warunkujące odpowiedzialność pozwanego ubezpieczyciela z tytułu zawartej przez strony umowy ubezpieczenia. Zaskarżony wyrok odpowiada więc prawu, a apelacja jako pobawiona uzasadnionych zarzutów podlegała oddaleniu na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. 391§1 k.p.c. Na koszty powoda w postępowaniu apelacyjnym złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika liczone zgodnie z § 12 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie płat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490) powiększone o należny podatek VAT zgodnie z § 2 ust. 3 w/w rozporządzenia.

Ref. SSR K. Firlej